

Selma Trumić, profesor bosanskog jezika i književnosti - Magistarski rad

Fakultet/Akademija	FILOZOFSKI FAKULTET
Tip Rada	Magistarski rad
Kandidat, zvanje	Selma Trumić, profesor bosanskog jezika i književnosti
Naziv Teme	Jezik Junačkih pjesama (muhamedovskih) iz zbirke Luke Marjanovića
Rezime/Abstract	<p>Jezik usmene književnosti Bošnjaka/muslimana smatra se glavnim vidom očuvanja predstandardizacijskog kontinuiteta bosanskoga jezika u standardizacijskim procesima Bosne i Hercegovine. Svojim udaljavanjem od alhamijado i orijentalne tradicije muslimanska književnost kao jezični uzor, približila je vlastiti jezični izraz, izrazu bosanskih Hrvata i Srba. Tradicija usmenoga stvaralaštva u Bosni i Hercegovini veoma je raznorodna i u jezičnom smislu neujednačena, ali se, u povezivanju tijekom bošnjačko/muslimanskog kontinuiteta, smatra najbitnijom poveznicom. Ona povezuje alhamijado književnost, književnost krajišničkih pisama pa ima mišljenje da, svojim stilskim obrascima, formulacijama i motivima, s ovim dvjema (dijelom) vezuje i za bosankohercegovačku književnost na turskome jeziku. Za istraživanje standardizacijskih procesa u Bosni i Hercegovini i predstandardnog uzusa bosankohercegovačkih muslimana bitno je istaći da islamizirano stanovništvo Bosne i Hercegovine nije izgubilo svijest o svome slavenskom korijenu, uprkos činjenici da su se, u velikom broju, školovali na orijentalnim jezicima. Proučavanje jezika usmene književnosti još uvijek nije metodološki uspostavljeno i zaokruženo te se u skladu s tim pojavljuju različiti teorijski pristupi. U tradicionalnom pristupu proučavanja jezika bilo kojega književnojezičkog stvaralaštva, pa tako i usmenog diskursa, često se polazi od filološkog pristupa u opisu jezičkih struktura date književne pojavnosti s obzirom na njezin književnoumjetnički karakter. Vjerovatno je najčešći pristup onaj koji jezički izraz usmenoga diskursa prati u odnosu prema historijskom i savremenom dijalekatskom stanju. U skladu s tim, danas je za proučavanje procesa standardizacije bosanskog jezika u odnosu prema njegovim predstandardnim idiomima najvažnije pitanje novoštokavske folklorne koine, koje je poodavno postavio Dalibor Brozović. Jezički izraz epike predstavlja predstandardni idiom čiji je prvorazredni značaj u tome što je predstavljao narodni oblik književnojezičkoga stvaralaštva usmenoga tipa koji je omogućio, pored organskog idioma, procese standardizacije bosanskog jezika. Pored toga, epika na južnoslavenskom terenu kao kulturnohistorijska i književnojezička vrijednost direktno je sudjelovala u stvaranju posebnih, najprije etničkih grupacija objedinjenih zajedničkim religijskim naslijeđem, a kasnije i u formiranju narodnih, odnosno posebnih nacionalnih zajednica. Rana istraživanja bošnjačke epike pokazala su da postoje dva njena tipa: hercegovački i krajinski, te da se hercegovački tip po obliku pjesme približava više hrišćanskoj nego krajinskoj epici. Pjevači koji uglavnom pripadaju nižim slojevima prilagođavaju se otmjenom ukusu svoje publike te tako utječu na opći ukus. Tako su se promjene izazvane ukusom i utjecajem vodećeg sloja pretvorile u tradiciju. Epske narodne pjesme koje su u BiH nastale u vrijeme osmanske uprave najčešće su sačuvane kazivanjem nepoznatih pjevača s kraja 17. i iz 18. stoljeća. Najraniji su im zapisi sačuvani iz prvih decenija 18. stoljeća, iako u raznim rukopisima iz osmanskog perioda postoje podaci o bošnjačkoj epici s kraja 15. pa do kraja 17. stoljeća. Luka Marjanović zabilježio je veliki broj bošnjačkih epskih pjesama, uredio ih pod nazivom Junačke pjesme (muhamedovske) i izdao Matici hrvatskoj u Zagrebu. Pjesme su kazivali krajišnički pjevači iz Bosne i Hercegovine: Vele Ahmetović, Ahmet Čaušević, Ibro Dervišević, Bećir Islamović, Hasan Majetić, Ibro Topić, Salko Vojniković i Mehmed Kolaković.</p>
Datum	04.11.2013
Predsjednik	dr. sc. Marijana Nikolić, docent izabrana za užu naučnu oblast „Lingvistika“
Mentor	dr. sc. Marica Petrović, docent izabran za užu naučnu oblast „Lingvistika“
Član komisije	dr. sc. Izet Beširović, docent izabran za užu naučnu oblast „Lingvistika“
Član komisije	-
Član komisije	-
Zamjenski član	dr. sc. Anisa Avdagić, docent izabran za užu naučnu oblast „Književnost“
Dodatni detalji i lokacija	04.11.2013. u 12:00 sati u Amfiteatru I Filozofskog fakulteta u Tuzli
Završne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Magistarski rad se može pogledati u Sekretarijatu Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli radnim danom od 08 do 14 sati.